

Civil olydnad och ickevåld behöver tränas och läras

Per Herngren hålls gripen i polisbil

Mohandas Gandhi menade att ickevåld och civil olydnad är svårare att lära sig än att bli soldat. Man behöver alltså längre utbildning för civil olydnad än en militärutbildning. Om yrkessoldater runt om i världen får kanske två till fem års utbildning borde alltså en heltidsutbildning för civil olydnad bli, tja, säg tre till sju år.

Jag har skissat på en sjuårig utbildning i civil olydnad för att få grepp om vad som skulle kunna hinnas med. Det gäller dock att undvika att mystifiera civil olydnad. Motstånd är inte svårare än andra verksamheter i samhället. Ingenjörer, lärare, läkare, sjuksystrar, skraddare, snickare får ju tre till sju års utbildning för att kunna göra ett bra jobb.

Vare sig högre visdom eller attityd

Förutom fallgropen att mystifiera ickevåld till en högre visdom för några få vore att reducera ickevåld till en attityd. Vi skulle knappast lita på en utbildad läkare som hade läkarkallelsen som attityd eller livsinställning. Civil olydnad är ingen åsikt lika lite som yrkeskunskap är en inställning. Civil olydnad förändrar samhällen genom en rad komplicerade system och tekniker för motstånd. Läkaren, fabriksarbetaren och motståndskämpen behöver dessutom kolleger och en effektiv organisation för att göra ett bra jobb.

Det är knappast någon som tror att sjukhus, fabriker eller skolor fungerar genom åsikter och inställningar. Lika lite kan samhällen och politisk förändring skapas genom tyckanden och attityder. Verksamheter kräver träning, experimenterande och samarbete. System och strukturer behöver byggas upp.

Utbildningar i ickevåld och civil olydnad

Här är en hypotes: Om några folkhögskolor tog på sig att ge tre årig utbildning i civil olydnad så skulle vi snart få några tusen som är utbildade i ickevåld. Då gissar jag att dessa skulle klara av att förvandla exempelvis vapentillverkning, miljöförstörande utsläpp och andra former av förtryck som våra samhällen är delaktiga i.

De skulle dessutom kunna träna fackförbund, folkrörelser och studenter att gripa in vid mobbning, sexuella trakasserier och rasism.

Så varför har inte folkrörelser och folkhögskolor ickevåldsträning på veckoschemat? Är det rädslan för de samhällen som ickevåldet skulle skapa?

Det gäller att inte se ickevåld vare sig som en inställning eller som en upphöjd elitverksamhet. Icke-våld behöver snarare bygga motstånd som en vardaglig verksamhet med etiska, praktiska och teoretiska färdigheter och metoder. Icke-våld behöver alltså skapa sig samma villkor som lärare eller läkare, ingenjör eller programerare, snickare eller skräddare. Civil olydnad verkar alltså utifrån liknande förutsättningar som andra delar av ett fungerande samhälle.

Per Herngren

11 augusti 2006, version 0.2

Referens

Per Herngren, Otto von Busch, *Mode och motstånd*, Korpen, 2016.

Mohandas Gandhi, *Collected works of Mahatma Gandhi*, 1999.

Henry David Thoreau, *Resistance to Civil Government*, titeln ändrades senare till [*Civil Disobedience*](#), 1849.